

Інформування та здійснення прийому виборців. Депутати Роздільнянської міської ради

атестація ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

РОЗДІЛЬНА. 2017 РІК

Зміст

Вступ та методологія.....	3
Висновки	7
Оприлюднення інформації про депутатів та прийом виборців.....	8
Проведення прийому виборців.....	10
Інформування про діяльність депутатів.....	11

Вступ та методологія

Про «Атестацію депутатів місцевих рад»

Результати чисельних громадських моніторинрів свідчать про багатоскладовість проблеми невисокого рівня відкритості, прозорості, доброчесності та підзвітності виборцям депутатів місцевих рад, найбільш небезпечним наслідком якої є низький рівень довіри громадян до представницьких інститутів, в тому числі, до місцевих рад¹.

Однією з основних складових проблеми є базова непоінформованість виборців, як через неефективне використання доступних для місцевих депутатів каналів комунікації, так і через незабезпечення доступу до такої інформації для виборців з боку депутатів. Незабезпеченість в необхідному обсязі інформацією про діяльність місцевих депутатів призводить до зниження рівня прозорості реалізації ними своїх функцій, доброчесного використання владних повноважень так серйозного зниження рівня підзвітності виборцям. Окрім того, попередній досвід реалізації кампаній громадських моніторинрів реалізації повноважень місцевими депутатами, який має Одеська обласна організація ВГО «Комітет виборців України» свідчить ще й про невиконання обов'язків, покладених на депутатів місцевих рад профільним законодавством.

Практичними складовими проблеми є недоступність для громадян офіційної інформації про депутатів, неналежна практика проведення прийомів громадян, відсутність практики інформування про свою діяльність з боку депутатів, або ж формальне інформування без двосторонньої комунікації, невідповідність діяльності депутатів антикорупційним стандартам (розкриття для широкого загалу інформації про статки, оприлюднення інформації про приватні інтереси та врегулювання конфлікту інтересів за його з'ясування), відсутність підзвітності або лише формальна підготовка звітності, про яку переважна більшість громадян залишається необізнаним.

З боку самих депутатів загальний низький рівень відповідальності перед громадянами, часто виправдовується громадським характером представницьких функцій: відсутністю платні за виконання законних обов'язків (відвідування пленарних засідань сесій, засідань постійних комісій, участі в підготовці та розгляді проектів рішень місцевих рад, поданні депутатських запитів на вирішення ідентифікованих проблем громадян, тощо). Усвідомлюючи комплексність описаної проблеми, Одеська обласна організація ВГО «Комітет виборців України» в 2015 році ініціювала громадську кампанію по персональній оцінці результатів діяльності депутатів Одеської міської ради VI скликання («Атестацію депутатів» Одеської міської ради).

З 2016 року організація розпочала реалізацію аналогічної ініціативи, розширивши географічне охоплення, до вже новообраних депутатів Одеської обласної, Одеської, Ізмаїльської, Білгород-Дністровського, Котовського, Ренійського, Татарбунарського, Роздільнянського міських рад Одеської області.

¹ Third Annual Ukrainian Municipal Survey. 20 January – 12 February, 2017 Conducted by Rating Group Ukraine on behalf of the Center for Insights in Survey Research // <http://www.iri.org/resource/ukraine-poll-local-outlook-improves-national-pessimism-remains-high>

В 2017 році аналогічне персональне оцінювання – Атестація депутатів місцевих рад здійснюється по відношенню до депутатів ще 7 міських рад обласних центрів: Рівненської, Львівської, Сумської, Черкаської, Дніпровської, Краматорської та Херсонської міських рад. Оцінювання діяльності депутатів в зазначених міських радах здійснюють партнерські організації, які на постійній основі займаються просування відкритості, прозорості, підзвітності та доброчесності органів місцевого самоврядування в відповідних містах: Рівненське та Львівське представництва Громадянської мережі ОПОРА, ГО Ліга захисту, Черкаська обласна організація ВГО «Комітет виборців України», Дніпропетровська обласна громадська організація "Дніпропетровський координаційно-експертний центр з питань регуляторної політики", ГО «Точка доступу» та Херсонська обласна громадська організація «Причорноморський центр політичних та соціальних досліджень».

Зазначена ініціатива реалізується з метою підвищення рівня відповідності діяльності місцевих депутатів законам України, а також практикам належного управління за допомогою персоніфікованої оцінки кожного окремого депутата, а також збільшення обізнаності населення про діяльність місцевих депутатів.

Складовими ініціативи є:

1. здійснення персонального оцінювання місцевих депутатів по набору доступних до об'єктивного вимірювання критеріїв, які характеризують комплекс реалізації статусу депутата місцевої ради.
2. Додаткове виваження оцінки, яка здійснюється по об'єктивним параметрам, результатами опитування місцевих експертів щодо їх оцінки реалізації повноважень місцевими депутатами.
3. Вироблення персональних рекомендацій кожному місцевому депутату, який пройшов оцінювання, щодо підвищення якості реалізації повноважень та, відповідно, підвищенню персональної доступності для взаємодії з виборцями.
4. Персональне просування напрацьованих рекомендацій для місцевих депутатів.
5. Постійне інформування громадян про індивідуальні доробки місцевих депутатів в представництві виборців.

У своєму оцінюванні організація керувалася, в першу чергу, законами «Про місцеве самоврядування», «Про статус депутатів місцевих рад», «Про запобігання корупції», «Про доступ до публічної інформації».

Оцінювання проводиться по заздалегідь встановленому переліку критеріїв, по кожному з яких оцінка реалізації повноважень депутатам може скласти від «0», в разі повної невідповідності критеріїв, до «5», в разі повної відповідності критерію. Загальна оцінка представляє собою середнє значення всіх оцінок по кожному з критеріїв.

Таким чином, в разі повної відповідності всім критеріям, діяльність депутата могла бути оцінена в 5 б.

Критерії, по яким здійснюється оцінювання, базуються на вихідних умовах відповідності діяльності місцевих депутатам принципам відкритості та прозорості, доброчесності та підзвітності.

Під **відкритістю для виборців** розуміється простота та доступність інформації про обраних представників – місцевих депутатів;

Під **прозорістю діяльності** – реалізація депутатських повноважень у відкритий спосіб, що дозволяє здійснювати громадський контроль;

Під **добросесним представництвом** інтересів своїх виборців **розуміється** поведінка та дії, які відповідають набору моральних та етичних принципів та стандартів, які, серед іншого, створюють бар'єри для корупційних дій;

Під **підзвітністю громаді** **розуміється** відповідальність місцевих депутатів за здійснення своїх повноважень.

Про що цей звіт.

В цьому звіті представлені результати перевірки відповідності діяльності депутатів місцевих рад, які охоплені ініціативою, показникам відкритості та прозорості в частині доступності для виборців інформації про самих депутатів на офіційних сайтах місцевих рад, інформування депутатами про графік та місце проведення прийому виборців, а також контактні відомості для зв'язку, здійснення особистого прийому виборців, а також поточне інформування виборців про свою діяльність.

Як здійснювалось оцінювання.

Вихідними критеріями для оцінки відповідності діяльності місцевих депутатів показникам відкритості та прозорості в частині інформування та здійснення прийому виборців виступали наступні:

- 1) Розміщення інформації про депутата на офіційному сайті ради:

біографічна довідка, що включає інформацію про освіту, досвід роботи, сімейний стан; фотокартка депутата;

інформація про партійну приналежність, а також партію, від якої обрано депутата;

- 2) Оприлюднення повної та актуальної інформації про місце і час проведення прийому, а також контактних відомостей, для здійснення зв'язку з депутатом;
- 3) Здійснення регулярного особистого прийому виборців не рідше, ніж 1 раз на місяць відповідно до встановленого графіку проведення прийому;
- 4) Регулярне інформування виборців про свою діяльність, включаючи використання каналів інформування, які дозволяють здійснення двосторонньої комунікації з громадянами (використання соціальних мереж);

Перевірка здійснення прийому виборців депутатами місцевих рад здійснювалась шляхом моніторингових візитів за вказаними депутатами адресами та графіками проведення прийому виборців². В разі, якщо протягом першого моніторингового візиту

²У випадку депутатів Одеської обласної ради, місця проведення прийому виборців яких розташовані далі, ніж на 40 км. від обласного центру, перевірка проведення прийому здійснювалась за скороченим форматом: шляхом дзвінків по зазначеним депутатами контактним номерам телефонів в дні та години, зазначені депутатами для здійснення прийому виборців.

не вдалось підтвердити проведення прийому виборців, здійснювалась, як мінімум, 1 додаткова перевірка. Лише після декількох невдалих спроб потрапити на прийом до місцевого депутата, робився висновок щодо невідповідності депутата зазначеному критерію: проведення особистого прийому виборців, як мінімум, раз на місяць.

Джерелами для висновків щодо надання інформації про депутатів на офіційних сайтах місцевих рад, інформування про час та місце здійснення прийому виборців, а також контактні відомості для здійснення зв'язку з депутатами слугували, відповідно, офіційні сайти місцевих рад, офіційні сайти та/або сторінки в соціальних мережах місцевих осередків політичних партій та самих депутатів. Щодо інформування про свою діяльність депутатами джерелами для висновків слугували сторінки депутатів в соціальних мережах та, в окремих випадках, місцеві газети³.

³ Місцеві ради Одеської області (окрім Одеської міської ради).

Висновки

1. Інформація на сайті міської ради є частково лише про одного депутата — Олександра Ісаєва, про 25 депутатів відсутня.
2. Інформацію про прийом виборців на сайті міськради оприлюднили лише 23 депутати.
3. 14 депутатів Роздільнянської міськради ведуть особистий прийом виборців, а 12 користуються послугами помічників, або не ведуть прийом зовсім.
4. Регулярно ведуть особистий прийом: 100% депутатів від «Батьківщини», 80% депутатів від БПП «Солідарність», 66% депутатів від «Нашого краю», 33% депутатів від «Радикальної партії Олега Ляшка».

Оприлюднення інформації про депутатів та прийом виборців

Польовий етап моніторингу тривав у серпні-вересні 2017 року. За словами секретаря Роздільнянської міської ради Олександра Ісаєва, надані депутатами графіки прийому розміщені на офіційному сайті міськради і залишаються актуальними — ніхто з депутатів не повідомляв про зміни місця чи годин прийому.

Інформація на сайті міської ради (має містити біографічні дані, фотографії, інформацію про актуальну партійну приналежність, інформацію про виборчий спосіб, назву партії, від якої обраний, номер виборчого округу):

- **Неповна інформація є** про секретаря міськради, депутата Олександра Ісаєва.
- **Інформація відсутня** про 25 депутатів міськради.

Інформація про прийом виборців на сайті міськради (містить факт оприлюднення даних про місце і час прийому, контактні дані, а також актуальність вказаних даних)

- **Інформацію оприлюднили:** 23 депутати із 26, крім Андрія Тегляєва, Вадима Ковальського (Радикальна партія Олега Ляшка) і Григорія Свядковського (Аграрна партія України).

Проведення прийому виборців (містить регулярне проведення прийому виборців, в тому числі особистого, не рідше 1 разу на місяць, згідно з оприлюдненим графіком)

- **Повністю відповідають критерію:** 14 депутатів Роздільнянської міськради
- **Не ведуть особистий прийом виборців:** 12 депутатів.

В Роздільній працюють всього дві партійні приймальні — партій «Батьківщина» і «Опозиційний блок». Представники «Нашого краю», «Аграрної партії», БПП «Солідарність», «Радикальної партії Олега Ляшка» і «Відродження», які увійшли у склад міської ради після виборів 2015 року, партійних приймалень не мають, тому приймають виборців або за місцем роботи, або в наданих міськрадою приміщеннях — в кабінетах секретаря міськради та заступника міського голови.

Така ситуація призводить до непорозумінь: згідно з графіком прийому на офіційному сайті міськради у вівторок у кабінеті секретаря міськради мають зустрітися з виборцями Ганна Головка і Юрій Кукса (обидва — з «Відродження»), крім того прийом виборців веде сам Олександр Ісаєв («Най край»). І якщо секретар міськради у години прийому завжди був на місці, то ні пані Головка, ні Юрія Куксу застати там жодного разу не вдалось. Як і Віталія Дороніна («Відродження»), Василя Писаренка («Радикальна партія Олега Ляшка»), Віктора Поштаренка («Наш край»), Сергія Скрипника («Аграрна партія»), Олену Тегляєву (БПП «Солідарність»), — які теж задекларували готовність зустрітися з виборцями в кабінеті секретаря міської ради, проте особистого прийому виборців зафіксувати не вдалось.

Неоднозначна ситуація склалася з приймальнею «Опоблоку»: на сайті міськради місце прийому представників цієї політсили зазначено як «магазин Каштан (Європейська 42 – авт.), 2-й поверх». Але вже більше півроку в цьому приміщенні знаходиться перукарня. Спроба уточнити місце розташування партійної приймальні у голови фракції «Опоблоку» в міськраді Владислава Долгого, призвела до пошуків, оскільки

надана ним адреса (номер будинку) — Європейська 46, була неправильною. Тільки після дзвінка керівнику штаба «Опоблоку» була встановлена точна адреса — Європейська 5б. Тож виникли певні сумніви щодо бажання і готовності депутатів-«опоблоківців» зустрічатись зі своїми виборцями. Тим більше, що жодного з них у години прийому, вказані на сайті міськради, застати в приймальні не вдалось. Правда, присутній там представник політсили люб'язно пропонував залишити свій телефон і окреслити проблему — «а депутат з Вами зв'яжеться».

Проведення прийому виборців

Належним чином ведуть прийом виборців всі, хто приймає на робочому місці: Гусейн Алієв, Геннадій Кінаш, Олександр Соловійов (всі троє з БПП «Солідарність») Олександр Ісаєв («Наш край»). Єдиного депутата, який приймає виборців за адресою власного підприємства — Олександра Панкратова (БПП «Солідарність»), теж у години прийому вдалося застати на місці.

В партійній приймальні «Батьківщини» регулярно зустрічаються з виборцями Олександр Гандибул, Михайло Каракулін і Наталя Швець. А їхній однопартієць Оксана Дмитренко регулярно, по понеділках, проводить прийом у кабінеті секретаря міськради.

Таким чином, серед усіх політсил **регулярно ведуть особистий прийом:**

- 100% — 4 з 4 депутатів від «Батьківщини»
- 80% — 4 з 5 депутатів від БПП «Солідарність» (крім Олени Тегляєвої)
- 66% — 2 із 3 депутатів від «Нашого краю» (крім Віктора Поштаренка)
- 33% — 1 із 3 депутатів від «Радикальної партії Олега Ляшка», Вадим Ковальський.

Аналіз офіційно представлених даних дає підстави стверджувати, що **депутати готові зустрічатися з виборцями:**

- один раз на місяць — Олена Тегляєва і Василь Писаренко
- двічі на місяць — Вадим Ковальський і Віктор Поштаренко
- двічі на тиждень — Олександр Соловійов
- 5 днів на тиждень — Гусейн Алієв і Геннадій Кінаш.

Інші 17 депутатів згодні приймати щотижня. Та задекларована готовність практикою підтверджується не завжди.

Ніхто з депутатів не попереджає про запис на прийом, хоча на практиці зустрітися без попередньої домовленості з багатьма не вдається.

І тільки 1 депутат, нещодавно обраний до міськради Вадим Ковальський («Радикальна партія Олега Ляшка»), про години і місце прийому повідомив через газету «Вперед». Рівень поінформованості мешканців Роздільної є вкрай низьким — інформація про приймальні є лише на сайті, який відвідує невеличка частка виборців. До того ж деякі дані застарілі — як про адресу партійної приймальні «Опоблоку». Це може свідчити про небажання обранців зустрічатися зі своїми виборцями, а значить — про порушення ними п.5 ст.10 Закону України «Про статус депутатів місцевих рад».

Інформування про діяльність депутатів

- Сторінки районної газети для спілкування з виборцями використовували лише два депутати — Оксана Дмитренко, яка регулярно розміщає свої звіти, і Вадим Ковальський — розміщував оголошення про години прийому і місце, де буде зустрічатися з виборцями.
- Соціальні мережі для комунікації з виборцями використовують 4 депутати: Оксана Дмитренко і Наталя Щвець («Батьківщина»), Олександр Ісаєв («Наш край»), Вадим Ковальський («Радикальна партія Олега Ляшка»).
- 22 депутати або не мають акаунтів в соціальних мережах, або мають, але неактивні.